

# Beslut

---

Styrelsen för Spectra Fondkommission AB  
Cardellsgatan 8  
291 31 KRISTIANSTAD

FI Dnr 03-3104-320

## Meddelande av varning

### Finansinspektionens beslut

Finansinspektionen meddelar Spectra Fondkommission AB varning.

Finansinspektionen beslutar att Spectra Fondkommission AB senast den 1 december 2003 ska inkomma med en detaljerad åtgärdsplan för hur bolaget avser att säkerställa nödvändiga rutiner för planering och kontroll av att ytterligare överträdelser inte sker av reglerna om kapitalkrav i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag och bestämmelserna om minsta kapitalbas i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.

### Bakgrund

Spectra Fondkommission AB (bolaget) är ett värdepappersbolag auktoriserat av Finansinspektionen. Bolaget är enligt lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag (kapitaltäckningslagen) skyldigt att vid varje tidpunkt ha en kapitalbas som minst uppgår till 8 % av bolagets riskvägda belopp och som motsvarar minst 25 % av bolagets fasta omkostnader för det föregående året. Bolagets exponeringar gentemot en kund eller en grupp av kunder får uppgå till högst 25 % av kapitalbasen enligt samma lag. Vidare måste bolaget enligt lagen om värdepappersrörelse ha en viss minsta kapitalbas. Rapportering till Finansinspektionen ska ske månadsvis.

## Redogörelse för bolagets överträdelser

Den 8 mars 2001 (dnr 01-2022-406) anmälde bolaget till Finansinspektionen att bolagets kapitalbas understeg kapitalkravet för kostnadsrisker enligt 2 kap. 5 § kapitaltäckningslagen. Den 30 april 2001 anmälde bolaget att kapitalbasen hade höjts så att kapitalkravet var uppfyllt.

Enligt bolagets kapitaltäckningsrapport som kom in till Finansinspektionen den 22 februari 2001 understeg kapitalbasen den lägsta tillåtna kapitalbasen enligt lagen om värdepappersrörelse. Finansinspektionen anmodade bolaget (dnr 01-3008-621) att inkomma med en balansrapport som utvisade att bolaget erhållit kontant inbetalt tillskott för att täcka bristen, vilket bolaget gjorde.

Enligt bolagets kapitaltäckningsrapport som kom in till Finansinspektionen den 31 juli 2001 understeg kapitalbasen kapitalkravet för kostnadsrisker. Finansinspektionen anmodade bolaget (dnr 01-7476-621) att inkomma med en balansrapport som utvisade att bolaget erhållit kontant inbetalt tillskott för att täcka bristen, vilket bolaget gjorde.

Enligt bolagets kapitaltäckningsrapport som kom in till Finansinspektionen den 7 december 2001 understeg kapitalbasen kapitalkravet för kostnadsrisker. Finansinspektionen anmodade bolaget (dnr 01-10846-621) att inkomma med en balansrapport som utvisade att bolaget erhållit kontant tillskott för att täcka bristen, vilket bolaget gjorde.

Enligt bolagets kapitaltäckningsrapport som kom in till Finansinspektionen den 31 juli 2002 understeg kapitalbasen kapitalkravet för kostnadsrisker. Finansinspektionen anmodade bolaget (dnr 02-6195-621) att inkomma med en balansrapport som utvisade att bolaget erhållit kontant tillskott för att täcka bristen, vilket bolaget gjorde.

Finansinspektionen genomförde den 13 mars 2003 en undersökning hos bolaget (dnr 03-427-300). Vid denna framkom bl.a. att bolaget innehar aktier som erhållits som betalning för tidigare medverkan vid teckning av teckningsrätter. Innehavet av aktier i tre bolag utgjorde otillåtna stora exponeringar som översteg 25 % av bolagets kapitalbas. Bolaget anmodades i samband med undersökningen att anmäla exponeringarna till Finansinspektionen. En anmälan om dessa exponeringar gjordes den 15 maj 2003 efter en skriftlig anmodan av Finansinspektionen.

Enligt bolagets kapitaltäckningsrapport per den 31 mars 2003 understeg kapitalbasen väsentligt det minsta kapitalkravet för kreditrisker och marknadsrisker. Vidare understeg kapitalbasen kapitalkravet för kostnadsrisker. Dessutom understeg bolagets kapitalbas den lägsta tillåtna kapitalbasen enligt lagen om värdepappersrörelse. Finansinspektionen beslutade den 12 maj 2003 att förelägga bolaget att vidta sådana åtgärder senast den 16 juni 2003 att bolagets ka-

pitaltäckningsgrad kommer att uppgå till minst 8 % samt att kapitalbasen kommer att motsvara minst 25 % av bolagets fasta omkostnader för det föregående året. Bolaget höjde kapitalbasen till den 16 juni 2003 så att bolaget uppfyllde kapitalkraven och bestämmelserna i lagen om värdepappersrörelse om minsta tillåtna kapitalbas.

Finansinspektionen beslutade den 17 juni 2003 att bolaget skulle nedbringa de tre stora otillåtna exponeringarna som anmäldes den 15 maj 2003 till tillåtna gränsvärden senast den 1 december 2003. Enligt beslutet skulle bolaget senast den 1 september 2003 inkomma med en beskrivning av hur försäljningen av aktierna fortskrider och om någon köpare av aktierna har identifierats. Bolaget har den 1 september 2003 rapporterat följande. En av exponeringarna ligger numera under gränsen för stora otillåtna exponeringar sedan kapitalbasen har höjts i juni. För ett av aktieinnehaven har bolaget ännu inte identifierat någon köpare. Beträffande det tredje aktieinnehavet förs diskussioner med huvudägaren till bolaget i fråga om att denne ska köpa Spectra Fondkommission AB:s aktier.

Enligt bolagets kapitaltäckningsrapport per den 31 juli 2003 understeg kapitalbasen kapitalkravet för kostnadsrisker.

Under Finansinspektionens utredning har vidare framkommit att bolagets årsredovisning för 2002 ännu inte färdigställts.

### **Spectra Fondkommission AB:s inställning**

Spectra Fondkommission AB har beretts tillfälle att yttra sig över ovanstående redogörelse för överträdelser. Bolaget har därvid anfört bl.a. följande.

Beträffande underskottet per den 31 mars 2003 var orsaken nedskrivning av tillgångar i den isländska filialen. Kapitaltillskott tillskötts av ägarna i maj vilket återställde kapitalet till lagstadgad nivå.

Beträffande underskott per den 31 juli 2003 berodde det på att intjäningen blev lägre än förväntat. I augusti nådde bolaget en intjäning över budget, per den 31 augusti 2003 uppfyllde bolaget kapitalkraven.

Under september och inledningsvis i oktober visar den löpande rörelsen överskott. Detta innebär att det inte är någon uppenbar risk för att kapitalbasen återigen ska understiga kraven.

Bolaget kommer att få en helägare, XXX. Bolaget har sedan den 1 april 2001 ägts av Spectra Kapitalförvaltning A/S i Köpenhamn. Det danska bolaget har i sin tur ägts av XXX, Danmark och XXX, Island. Mellan dessa ägare har tecknats ett letter of intent om uppdelning av tillgångarna ägarna emellan. Detta kommer att resultera i att XXX blir helägare av bolaget. Detta innebär att

bolaget får helt andra möjligheter att tillfredsställa långsiktigheten i verksamheten och säkerställa att kapitalkraven uppnås. XXX har utomordentliga resurser att tillse att bolaget utan tidsfördröjning tillskjuts det kapital som krävas för att leva upp till reglerna.

Vidare anför bolaget att det inte alls saknar kompetens och att bolagets rutiner har varit föremål för utredning av Finansinspektionen som i skrivelse den 24 april 2003 konstaterat att den inte funnit några omständigheter som ger anledning till vidare åtgärder från Finansinspektionens sida.

Bolaget uppger att bolaget och revisorerna inte är överens om värderingen av vissa värdepappersinnehav. Avsikten är att färdigställa årsredovisningen för 2002 den 11 november 2003.

### **Finansinspektionens bedömning**

I 7 kap. 10 § andra stycket kapitaltäckningslagen anges att ett institut och övriga företag i en finansiell företagsgrupp ska ha sådana förvaltnings- och redovisningsrutiner som säkerställer en effektiv kontroll av att bestämmelserna i lagen om kapitalkrav för kreditrisker och marknadsrisker, stora exponeringar och gruppbaserad redovisning efterlevs.

Enligt 6 kap. 9 § första stycket 3 lagen om värdepappersrörelse ska ett värdepappersbolags tillstånd återkallas av Finansinspektionen om institutet genom att överträda någon bestämmelse som avses i 7 § eller på annat sätt visat sig olämpligt att utöva sådan rörelse som tillståndet avser. I 7 § anges att om ett värdepappersbolag har fattat beslut som strider mot denna lag eller någon annan författning som reglerar dess verksamhet, mot föreskrift som meddelats med stöd av sådan författning eller mot bolagsordningen, får Finansinspektionen förbjuda verkställighet av beslutet.

I 6 kap. 9 a § första stycket samma lag anges att om det är tillräckligt får inspektionen i stället för att återkalla tillståndet meddela varning.

Spectra Fondkommission AB har vid upprepade tillfällen haft för låg kapitalbas i förhållande till kapitalkravet för kostnadsrisker. Senast i kapitaltäckningsrapporten per den 31 juli 2003 har kapitalbasen understigit kapitalkravet för kostnadsrisker.

Vid två tillfällen har bolagets kapitalbas understigit den lägsta tillåtna kapitalbasen enligt lagen om värdepappersrörelse.

Bolaget har under första hälften av 2003 haft en kapitaltäckningsgrad som väsentligt understigit kapitalkravet för kreditrisker och marknadsrisker.

Det har vidare framkommit att bolaget har haft tre innehav av aktier som utgjort otillåtna stora exponeringar. Nu kvarstår dock bara två av dessa otillåtna stora exponeringar. De två kvarstående otillåtna stora exponeringarna uppgår till 153 respektive 282 % av kapitalbasen. Finansinspektionen har den 17 juni 2003 bestämt att dessa exponeringar ska nedbringas till tillåtna gränsvärden senast den 1 december 2003. Anledningen till detta var att Finansinspektionen med tanke på exponeringarnas storlek ansåg det vara skäligt att bolaget fick en rimlig tid på sig att avyttra aktieinnehaven.

Reglerna om kapitalbas, kapitalkrav och stora exponeringar är viktiga grundläggande regler för ett värdepappersbolags verksamhet. Om ett värdepappersbolag har en kapitalbas som inte uppgår till de kapitalkrav som anges i kapitaltäckningslagen innebär det att bolaget tar mycket större risker i förhållande till sitt kapital än vad lagstiftaren funnit vara acceptabelt för ett värdepappersbolag. Alltför stor riskexponering eller för stora exponeringar mot vissa enskilda kunder innebär en helt oacceptabel stor förlustrisk. Om en förlust uppkommer finns risk för att värdepappersbolaget inte kan fullgöra sina skyldigheter enligt lag och mot kunder. Bolagets fortlevnad kan vara hotad.

Bolaget har som redovisats vid åtskilliga tillfällen sedan 2001 brutit mot reglerna om kapitaltäckning och stora exponeringar samt mot reglerna i lagen om värdepappersrörelse. Finansinspektionen tycker att det är anmärkningsvärt att bolaget inte har tillräcklig kompetens och inte heller en fungerande internkontroll som säkerställer att bolaget inte bryter mot den grundläggande lagstiftningen för värdepappersbolag. Trots Finansinspektionens upprepade kontakter med bolaget synes inte några förändringar ha vidtagits. Finansinspektionen tycker också att det är anmärkningsvärt att bolaget nu, under den tidsperiod Finansinspektionen medgett för att nedbringa otillåtna exponeringar, åter har en för låg kapitalbas i förhållande till sina kostnadsrisker. Bolaget har uppenbarligen inte en tillräcklig internkontroll och tillräcklig långsiktighet i sin verksamhet för att säkerställa att kapitalkraven vid varje tidpunkt upprätthålls.

Bolaget har anfört att det kommer att bli helägt av en person som har utomordentliga resurser att tillskjuta det kapital som krävs för att leva upp till reglerna.

Finansinspektionen konstaterar att ett värdepappersbolag måste ha en planering och ett förutseende som gör att bolaget inte vid någon tidpunkt bryter mot reglerna om kapitaltäckning och stora exponeringar eller om värdepappersrörelse. Det är inte tillräckligt att ägarna i efterhand tillskjuter nödvändigt kapital. Inom bolaget måste finnas en sådan kontroll över och planering av verksamheten så att bolaget i god tid kan förutse uppkommande behov av nytt kapital. I ett sådant läge, dvs. i god tid innan bolaget får ett för lågt kapital, måste bolaget omedelbart skaffa nytt kapital eller begränsa verksamheten så att bolaget inte vid någon tidpunkt bryter mot bestämmelserna om kapitaltäckning och stora exponeringar eller om värdepappersrörelse.

Den platsundersökning som genomfördes av Finansinspektionen under våren 2003 avsåg den interna kontrollen avseende rutin- och uppdragsbeskrivningar för backofficeverksamheten, mäklarinstruktion samt utbildning och kontroll av mäklarnas kompetens, dvs. delar av verksamheten som inte har ett direkt ansvar för rapporteringen av kapitaltäckning och stora exponeringar. Undersökningen var en uppföljning av en tidigare undersökning under 2001 avseende samma områden.

Finansinspektionen finner det uppseendeväckande att bolagets årsredovisning för 2002 ännu inte har färdigställts. Värderingen av de aktuella värdepappersinnehaven kan komma att påverka bolagets kapitalbas väsentligt samt storleken på de otillåtna exponeringar som bolaget ska nedbringa senast den 1 december 2003.

Finansinspektionen anser att bolaget genom att vid upprepade tillfällen bryta mot de bestämmelser som gäller för värdepappersbolag har visat sig olämpligt att driva värdepappersrörelse. Det finns därför grund att återkalla bolagets tillstånd.

Finansinspektionen finner dock med hänsyn till omständigheterna och till vad bolaget har anfört, att det är tillräckligt att i nuläget meddela bolaget varning.

Beslutet om varning ska kompletteras med ett beslut om att bolaget senast den 1 december 2003 ska inkomma med en detaljerad åtgärdsplan för hur bolaget avser att säkerställa nödvändiga rutiner för planering och kontroll av att ytterligare överträdelser inte sker av reglerna om kapitalkrav i lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag och bestämmelserna om minsta kapitalbas i lagen om värdepappersrörelse.

Finansinspektionen kommer i sin tillsyn att noga följa bolaget. Därvid kommer Finansinspektionen att särskilt följa färdigställandet av årsredovisningen för 2002. Vid fortsatta överträdelser av de bestämmelser som gäller för värdepappersbolags verksamhet måste bolaget räkna med att Finansinspektionen kan komma att återkalla tillståndet att driva värdepappersrörelse. Detta gäller givetvis också om bolaget inte senast den 1 december 2003 åtgärdat sina två otillåtna stora exponeringar i form av aktieinnehav.

Hur man överklagar, se bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats av Finansinspektionens styrelse.

Ingrid Bonde

Lars Widlund

Kopia till:  
Den av Finansinspektionen förordnade revisorn  
Finansinspektionen, Island  
Finanstilsynet, Danmark  
Kredittilsynet, Norge